

Ігор Коляда,
НПУ ім. М. Драгоманова

ТЕМА: «НАРОД УКРАЇНИ — НОСІЙ СУВЕРЕНІТЕТУ, ЄДИНЕ ДЖЕРЕЛО ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ»

Тема: Народ України — носій суверенітету, єдине джерело державної влади.

Мета:

- розкриття основних форм здійснення народного суверенітету в Україні, формування розуміння поняття «референдум», з'ясування позиції учнів щодо обговорюваної теми;
- набуття вмінь застосовувати на практиці знання і навички самостійної роботи, які дають можливість поповнювати знання;
- формування громадянської активності в учнів.

Тип уроку: систематизація та узагальнення знань.

Форма уроку: прес-конференція.

Гра розрахована на 30—45 хв.

Підготовчий етап:

- вчитель і учні розподіляють ролі учасників «прес-конференції»;
- підготовка розпочинається за 10—17 днів;
- вивішується плакат-об'ява (тема, день, час);
- готується атрибутика (спеціальна група учнів) — Конституція України, прапор, карта, герб, гімн;
- учні-гравці добирають матеріал із запропонованої літератури, суспільно-політичних оглядів, телебачення, радіо, потім обговорюють з учителем аспекти своєї ролі.

Учасники гри:

- Президент України;
- представники Верховної Ради;
- президент Української Правничої фундації.

Інші учні класу поділяються на декілька груп (3—5 чол.) — це кореспонденти, яких на прес-конференцію відрядили:

- Газета «Факты и комментарии»,
- газета «Голос України»,
- газета «Юридичний вісник»,
- газета «Комсомольская правда»,
- телерадіокомпанія «Інтер».

Література:

- Газета «Урядовий кур'єр» від 3 серпня 1996 р.
- Основи правознавства. 9 клас / За ред. І.Усенка.

Хід уроку.

Вступне слово вчителя: «Народ України — це не будь-яке об'єднання людей, зібраних разом, хоч яким би то не було способом, а об'єднання багатьох людей, пов'язаних між собою питаннями права і спільності інтересів. Саме таке визначення народу давав Цицерон.

Сьогодні, на цій прес-конференції з допомогою наших гостей ми з'ясуємо, яка ж роль належить сьогодні народові у розвитку держави».

Відбувається представлення «гостей», які вимовляють короткі спічі.

Президент: «Всі ми звикли до гасла, що влада має належати народові. Наша держава за формою правління визначена Конституцією України як республіка (дослівний переклад з латини — справа народу), а за формою політичного режиму як демократія (дослівно з грецької — влада народу). Проте, певно, не всі уявляють, що народовладдя, демократія, народний суверенітет — це не просто

гасла, а конкретний політичний і юридичний принцип, що втілюється у цілком реальні політико-правові форми».

Депутат: «Справжнє верховенство (суверенітет) народу означає, що в державі офіційно визнано народ джерелом і носієм влади, гарантовано його право самому вирішувати свою долю, безпосередньо або через представницькі органи брати участь у визначенні державної політики і формуванні всіх органів державної влади, а також здійснювати контроль за діяльністю владних структур».

Президент Української Правничої фундації: «У Конституції України стверджується: «Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування» (ст. 5). Водночас наголошується: «Право визначати і змінювати конституційний лад в Україні належить виключно народові України і не може бути узурповане (протиправно захоплене) державою, її органами або посадовими особами». Іншими словами, змінити найважливіші конституційні норми не можуть ані Верховна Рада України, ані Президент України, а лише сам народ шляхом референдуму. У цій статті Конституції України вказується, що ніхто не може узурпувати державну владу, тобто, влада має належати лише тим, кому вона у встановленому порядку довірена народом. Звідси випливає, що народний суверенітет може здійснюватися у двох основних формах: безпосередньо та через представницькі органи».

Після цих виступів «кореспонденти» став-

лять запитання одному з «гостей».

Приклади запитань.

Президентіві.

- 1) Що таке «референдум» і які його види існують?
- 2) Як повинна провадитись підготовка до виборів в Україні?
- 3) Який порядок проведення виборів в Україні?

Депутатові.

- 1) В яких випадках припиняються повноваження народних депутатів України?
 - 2) Зараз точиться суперечка про депутатську недоторканість. Як би ви вирішили цю суперечку?
- Аргументуйте.

Президентіві УПФ.

- 1) Що таке безпосереднє пряме народовладдя й представницька демократія?
- 2) Які види виборчих систем існують на даному етапі в Україні і в зарубіжних країнах?
- 3) Як Ви вважаєте, який вид виборчої системи є найдоцільнішим для України? Поясніть.
- 4) Які принципи виборчого права відображено в Конституції України? Чи всі вони діють у реальному житті?

Вчитель підводить підсумки: «Ви зрозуміли із сьогоднішньої нашої бесіди, яку роль відіграє народ у побудові власної держави, яке велике значення мають вибори у вирішенні майбутнього становища України. І оскільки скоро ви отримаєте право голосу, то теж безпосередньо станете вершителями не тільки долі своєї Батьківщини, а й своєї власної».

«ІСТОРІЯ В ШКОЛІ»

Щомісячний науково-методичний журнал для вчителів

Засновник і видавець: Видавництво «Етносфера»
03035 м. Київ, а/с 59, т. (044) 276-88-29.

Індекс видання 74654

